

Yayın Tarihi: 16.07.2024 - Yazar: Ferdi Asım Hellaç

Vergi Düzenlemelerini İçeren Kanun Teklifi TBMM Başkanlığına Sunuldu

Teklifle Danıştay'ın iptal kararı doğrultusunda **Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun**'da değişikliğe gidiliyor. Buna göre, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermaye işletmelerince, mahkeme kararları ve icra dairelerinin ödeme veya icra emirleri üzerine yapılacak ödemelerde de "**borcu yoktur**" belgesi aranılması yönünde **Hazine ve Maliye Bakanına yetki** veriliyor.

Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan değişiklikle Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen kriterlere göre **teknogirişim şirketi niteliğini haiz işverenlerce hizmet erbabına bedelsiz veya indirimli olarak verilen ve ücret niteliğinde kabul edilen pay senetlerinin, verildiği tarihteki rayiç değerinin o yıldaki bir yıllık brüt ücret tutarını aşmayan kısmı gelir vergisinden istisna** tutulacak.

Hizmet erbabı tarafından bu şekilde iktisap edilen pay senetlerinin; **iktisap tarihinden itibaren 3 tam yıl içerisinde elden çıkarılması halinde istisna edilen verginin tamamı, 4 ila 6 yıl içerisinde elden çıkarılması halinde istisna edilen verginin yüzde 75'i, 7 ila 12 yıl içerisinde elden çıkarılması halinde istisna edilen verginin yüzde 25'i, vergi ziyası cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte** işverenden tahsil edilecek. Bu şekilde istisna nedeniyle zamanında alınmayan vergilere ilişkin zaman aşımı süresi, hizmet erbabına bedelsiz veya indirimli olarak verilen pay senetlerinin hizmet erbabı tarafından elden çıkarıldığı tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren başlayacak. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkili olacak.

Yüzde 20'den fazla fark tespitinde mükellef izaha davet edilecek

Mükellefler nezdinde yapılacak yoklamalar sonucunda tespit edilen günlük hasılat tutarlarının ortalaması alınarak mükelleflerin aylık ve yıllık hasılat tutarları tespit edilecek. Bu şekilde tespit edilen hasılat tutarları ile mükelleflerin faaliyette buldukları döneme ilişkin beyan ettikleri hasılat tutarları karşılaştırılacak ve karşılaştırma sonucu bulunan farkın yüzde 20'den fazla olması durumunda mükellefler, Vergi Usul Kanunu'nda yer alan "**izaha davet müessesesi**" kapsamında izaha davet edilecek. Bu hüküm, kurumlar vergisi mükellefleri hakkında da uygulanacak. Cumhurbaşkanı bu oranı bir katına kadar artırmaya veya sifıra kadar indirmeye, tekrar kanuni seviyesine getirmeye; Hazine ve Maliye Bakanlığı maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olacak.

Elektronik ticaret pazar yerlerinde elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarının mal veya hizmetlerinin teminine yönelik sözleşme yapılmasına veya sipariş verilmesine imkan sağlayan aracı hizmet sağlayıcılarının ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının, ilgili hükümlere göre faaliyette bulunan hizmet sağlayıcılarına ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarına faaliyetleri dolayısıyla yaptıkları ödemeler vergi kesintisi kapsamına alınıyor.

Mal ve hizmet alanlarına ilişkin gerçek kişilere yapılan ödemeler üzerinden Cumhurbaşkanınca belirlenen sektör ve faaliyet konuları dikkate alınarak vergi tevkifatı yapılması öngörülmüştür. Böylece vergi güvenliğinin sağlanması ve kayıt dışılığın azaltılması amaçlanıyor. Cumhurbaşkanına vergi kesintisine tabi ödemeler için faaliyet konuları, ödeme türleri, sektörler, iş grupları ve iş neveleri itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte oran belirleme yetkisi veriliyor.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçeleri dikkate alınarak teklifle, Vergi Usul Kanunu'nda değişiklik yapılıyor. Buna göre, **teminat uygulaması kapsamındaki mükelleflerden istenecek teminatın üst sınırı, 10 milyon liradan fazla olmamak üzere**, düzenlenmiş olan sahte belgelerde yer alan **toplam tutarın yüzde 10'u** tutarında olarak belirleniyor.

İstenecek teminatın verilme süresi 30 günden **60 güne çıkarılırken**, yükümlülüklerini öngörülen şekilde yerine getiren mükelleflere teminatın iade edilmesi ve belirlenen kişilerin teminat isteme tarihi itibarıyla **tahakkuk etmiş tüm vergi borçlarından sorumlu olmamaları** sağlanıyor.

Özel usulsüzlük cezaları

Vergi Usul Kanunu'nda yapılan değişiklikle tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğuna ilişkin yetkinin kapsamı, kayıt dışı ekonomiyle mücadele amacıyla genişletiliyor.

Hazine ve Maliye Bakanlığının elektronik ticaretin yanı sıra internet dahil olmak üzere her türlü dijital ortamın reklam, ilan, satış ve kiralama gibi iktisadi ve ticari amaçlarla kullanıldığı hallerde vergi güvenliğini sağlaması amaçlanıyor. Buna göre, elektronik ticaret hizmet sağlayıcılar, başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına ortam sağlayan gerçek ve tüzel kişi aracı hizmet sağlayıcılar ile elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıların yanı sıra erişim, içerik, yer ve sosyal ağ sağlayıcılara, iktisadi ve ticari faaliyetlerine ilişkin bildirim verme yükümlülüğü getiriliyor. Düzenlemeyle başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına ilişkin bildirim konu bilgilerle içerik sağlayıcılar tarafından üretilen veya sağlanan bilgilerin, aracı hizmet, elektronik ticaret aracı hizmet, erişim, yer ve/veya sosyal ağ sağlayıcılar tarafından alınması zorunluluğu getiriliyor.

Teklifeye göre kıymetli madenler borsasında işlem gören kıymetli madenlerin değerlendirme işlemlerinde, değerlendirme ölçüsü olarak borsa rayici kullanılabilir.

Altın, gümüş, platin ve paladyum gibi kıymetli madenler borsa rayici ile değerlendirilecek. Borsa rayici yoksa veya borsa rayicinin muvazaalı bir şekilde oluştuğu anlaşılırsa değerlemeye esas bedel olarak bu rayiç yerine maliyet bedeli esas alınacak. Bu hükümle kıymetli madenle olan senetli veya senetsiz alacaklar ve borçlar hakkında da cari olacak. Kıymetli madenle olan mevduat veya kredi sözleşmelerine dayanan alacaklar ve borçlar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınacak. Kıymetli madenlere dayalı olarak açılan mevduat hesapları ile kredi hesaplarından kaynaklı alacak ve borçların değerlendirme günü kıymetine irticasına ilişkin olarak mevcut uygulamadaki gibi Kanun'un "**yabancı paralar**", "**alacaklar**" ve "**borçlar**" başlıklı hükümleri geçerli olacak.

Vergi ziyai cezası, vergi dairesinin bilgisi dışında mükellefiyet tesis ettirmeksizin kayıt dışı faaliyette bulunarak vergi ziyasına sebep olunması halinde **yüzde 50** artırılabacak. Aynı vergi türü ve dönemine ilişkin daha sonra yapılacak tarhiyatlar nedeniyle kesilecek vergi ziyai cezalarına da aynı artırım hükmü uygulanacak.

Vergi Usul Kanunu'nda "**özel usulsüzlükler ve cezaları**" hükmünde yapılan değişikliğe göre, bir takvim yılı içerisinde ilgili hükümler uyarınca birden fazla özel usulsüzlük cezası kesilmesi durumunda caydırıcılığı artırmak amacıyla artan ceza uygulaması getiriliyor. Öte yandan hükme, mükellef grupları ve ilgili usulsüzlüklere yönelik cezaların yer aldığı yeni bir cetvel de ekleniyor.

Bu kapsamda yer alan bazı cezaların, her yıl yeniden değerlendirme oranında yükseltilmesinin yanı sıra tutarları yeniden belirlenerek caydırıcılığın artırılacağı öngörülüyor. Bir takvim yılı içerisinde birden fazla özel usulsüzlük cezası kesilmesi durumunda **caydırıcılığı artırmak amacıyla artan ceza uygulaması** getiriliyor.

Kanun kapsamı dışında belge düzenleyenlere **2 kat özel usulsüzlük cezası** kesilecek, bu durumun idarenin bilgisine girmeden önce belgeyi almak zorunda olanlar veya belge muhteviyatı işlemin muhatapları tarafından 5 iş günü içerisinde bildirilmesi halinde ise Kanun kapsamı dışında belge düzenleyenlere **6 kat özel usulsüzlük cezası** kesilecek.

Yasada sayılan belgeleri düzenleme zorunluluğu bulunanların yükümlülüklerini yerine getirmedikleri takdirde bu durumun belge muhteviyatı işlemin muhatapları tarafından **5 iş günü içerisinde** idareye bildirilmesi halinde bu kimselere ceza kesilmeyecek; belgeleri düzenlemeyen, eksik veya yanıltıcı düzenleyenlere ise **özel usulsüzlük cezasının 3 katı uygulanacak.**

Teklifle, öngörülen artan tutarlı ceza uygulamasında uygulanacak **ceza tutarlarına ilişkin cetvel Kanun'a** ekleniyor.

Cezalar yeniden belirleniyor

Düzenlemeyle damga vergisi ödenmemiş kağıtları, vergi ve cezası tahsil edilmeden tasdik eden veya örneklerini çıkarıp veren noterler adına kesilen özel usulsüzlük cezasının her bir kağıt için alt sınırı **40 Türk lirası** olarak belirleniyor.

Vergi Usul Kanunu'nun ilgili hükümlerine uymayanlara yönelik cezalar her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılırken düzenlemeyle bu cezalar yeniden belirlenerek caydırıcılığının artırılması hedefleniyor.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmaların bilgi değişimi hükümleri kapsamında bilgi toplanmasına ilişkin hüküm uyarınca getirilen zorunluluklara uymayanlara özel usulsüzlük cezası kesilecek.

Elektronik ticaretin yanı sıra internet dahil olmak üzere her türlü dijital ortamın reklam, ilan, satış ve kiralama gibi iktisadi ve ticari amaçlarla kullanıldığı hallerde vergi güvenliğini sağlamak amacıyla kendisine bilgi verme yükümlülüğü getirilenlerin, bu yükümlülüklerine ilişkin olarak bildirimde bulunmamaları veya bildirimlerini eksik ya da

yanıltıcı bir şekilde yapmaları durumunda **uygulanması gereken özel usulsüzlük cezası, bu mükelleflerin ekonomik ve ticari büyüklükleri ile orantılı** olacak.

Tevsik zorunluluğu kapsamında olup da bu zorunluluğa uymayanlara uygulanan özel usulsüzlük cezası da artırılıyor. Bu zorunluluğa uymadan ödeme yapanların, durumu **5 iş günü içerisinde** idarenin bilgisine girmeden bildirmesi durumunda ise ceza kesilmeyecek.

Mal teslimi veya hizmet ifalarına ilişkin tahsilatların, banka ve benzeri finans kurumları, ödeme kuruluşları veya PTT aracılığıyla başkalarının adı ve/veya hesabı kullanılarak yapılması durumunda her bir işlem için bu hükme göre uygulanan cezalardan az olmamak üzere **işleme konu tutarın yüzde 10'u** oranında, mal teslimi veya hizmet ifasını yapanlarla adına ve/veya hesabına ödeme yapılanlara **ayrı ayrı özel usulsüzlük cezası** kesilecek. Bu hüküm uyarınca bir takvim yılı içinde kesilecek özel usulsüzlük cezasının **toplamı 20 milyon lirayı** geçemeyecek.

Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu uyarınca izin verilen durumlar hariç olmak üzere kredi kartı, banka kartı, ön ödemeli kart, karekod, elektronik cüzdan ve benzeri ödeme araçları kullanılmak suretiyle gerçekleştirilen tahsilatların, kendi mükellefiyeti adına kayıtlı olmayan ödeme sistemleri veya cihazları aracılığıyla yapılması durumunda, tahsilatı yapan mükelleflere ve kendi adına kayıtlı olan bu sistemleri veya cihazları kullandıranlara ayrı ayrı her bir işlem için bu hükme göre belirlenen **özel usulsüzlük cezasının 3 katı** uygulanacak. Bu kapsamda bir takvim yılı içinde kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı **20 milyon lirayı** aşamayacak.

İstenilen teminatın süresinde verilmemesi veya tamamlanmaması halinde teminatı vermeyenler veya tamamlamayanlar adına, hüküm kapsamında verilmesi veya tamamlanması gereken teminat tutarı kadar özel usulsüzlük cezası kesilecek.

Vergi güvenliğinin sağlanması amacıyla kullanılma zorunluluğu getirilen cihaz ve sistemlerle nitelikleri belirlenen veya onaylanan elektrikli, elektronik, manyetik ve benzeri cihazlar ve sistemleri üreten, ithal eden, bu cihazlara çeşitli hizmetler veren ödeme kaydedici cihaz üreticisi veya ithalatçıları ile bu cihazlara ilişkin hizmet veren güvenli servis sağlayıcıları, bankalar, elektronik para kuruluşları, ödeme kuruluşları, şarj ağı işletme lisansı sahipleri ve elektronik defter, belge ve kayıtların oluşturulması, imzalanması, iletilmesi ve saklanması hususlarından herhangi biri için hizmet verme konusunda yetkilendirilenler ile sipariş, satış, muhasebe, stok takip gibi programları kullandıran, teslim eden veya satan mükelleflere ilişkin olarak bunlar tarafından yapılması, yapılmaması ya da yerine getirilmesi gereken hususlara aykırı davrananlara, her bir tespit için ayrı ayrı olmak üzere hükümde yer alan özel usulsüzlük cezasının 10 katı tutarında ceza kesilecek. Bu hüküm uyarınca bir takvim yılı içinde kesilecek özel usulsüzlük cezasının toplamı 20 milyon lirayı geçemeyecek.

Bu hüküm kapsamındaki tek bir fiilin, Kanun'un ilgili hükmünde yer alan özel usulsüzlük cezasını gerektiren birden fazla cezayı gerektirmesi halinde, bu cezalardan en ağır olanı kesilecek.

Gelir İdaresi Başkanlığı personeline fazla çalışma ücreti

Teklifle vergiye gönüllü uyumun artırılması amacıyla vergi aslı uzlaşma kapsamından çıkarılıyor. Vergi Usul Kanunu'nda bu kapsamdaki hükümler yürürlükten kaldırılıyor.

Gelir İdaresi Başkanlığının normal mesai saati haricinde ve daire dışında fiilen çalışan personeline, bu şekilde çalıştıkları her bir saat için 160 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda fazla çalışma ücreti ödenecek. Bu ödeme damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmayacak. Her bir personel için ödenebilecek fazla çalışma ücreti ayda 50 saati ve fazla çalışma ücreti ödenebilecek personel sayısı ise Başkanlık taşra teşkilatı kadro ve pozisyonlarında bulunan toplam memur ve sözleşmeli personel sayısının yüzde 20'sini geçemeyecek.

TBMM Başkanlığına sunulan Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne göre, mevcut uzlaşma başvuruları, Vergi Usul Kanunu'nun değiştirilmeden önceki hükümlerine göre sonuçlandırılacak.

Ticari olmayan gezi, eğlence, spor gibi faaliyetlerde kullanılan deniz taşıma araçlarına yat limanlarında verilen kiralama, bakım gibi hizmetlerde KDV istisnası ve indirimi kaldırılıyor.

Birleşme, devir ve bölünme işlemlerinde, devreden KDV ve iade hakkının 5 takvim yılı kriterine veya zamanaşımına bağlı olmaksızın vergi incelemesi yoluyla yeni şirkete devrine izin veriliyor.

Mükelleflerin KDV beyannamelerinde yer alan indirilecek KDV tutarlarının 5 takvim yılı süresince indirim yoluyla giderilememesi halinde, bu süre sonunda kayıtlardan çıkarılarak yapılacak vergi incelemesi ile gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider olarak dikkate alınmasına imkan sağlanıyor.

Deniz ve hava taşıma araçları için liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetler, iade hakkı tanınan istisnalardan çıkarılarak kısmi istisna kapsamına alınacak; bu istisna nedeniyle yüklenilen KDV, gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider veya maliyet olarak dikkate alınacak.

Mükelleflerin KDV iadelerinin doğru bir şekilde yapılması ve haksız KDV iadesine sebebiyet verilmemesini teminen KDV iadelerindeki esas usul "vergi incelemesi" olarak belirleniyor.

İndirilemeyecek katma değer vergisi, sonraki döneme devreden katma değer vergisi hesabından çıkarılarak özel bir hesaba alınacak. Özel hesaba alınan sonraki döneme devreden katma değer vergisinin, 3 yıl içinde mükellefler tarafından yapılacak talep üzerine, Vergi Usul Kanunu'nda düzenlenen zamanaşımı süreleri ile bağlı olmaksızın talep tarihinden itibaren bir yıl içerisinde yapılacak vergi incelemesi sonucunda, incelemenin tamamlandığı yıla ilişkin gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider olarak dikkate alınacak. Bu suretle talepte bulunulmayan katma değer vergisi gider yazılamayacak.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, ilgili maddenin uygulanmasında vergi incelemesi dışında farklı usuller tespit etmeye, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olacak.

Yabancıların deprem yardımlarına KDV istisnası

Teklifle, yabancı devlet kurum ve kuruluşları tarafından deprem nedeniyle yapılacak yardımlara KDV istisnası sağlanıyor.

6 Şubat 2023'te meydana gelen depremler nedeniyle genel hayata etkili afet bölgesi olarak kabul edilen yerlerde, genel bütçeli kamu idareleri ile yabancı devlet kurum ve kuruluşları arasında imzalanan protokol kapsamında genel bütçeli kamu idarelerine bağışlanmak üzere, konut, iş yeri, okul, öğrenci yurdu, hastane, ibadethane, kültür ve sanat merkezi, kütüphane gibi taşınmazların inşasına ilişkin yabancı devlet kurum ve kuruluşlarına **1 Ocak 2024'ten itibaren yapılan teslim ve hizmetler ile bu yerlerde genel bütçeli kamu idareleri ile yabancı devlet kurum ve kuruluşları arasında imzalanan protokol kapsamında genel bütçeli kamu idarelerine bağışlanacak konutların yabancı devlet kurum ve kuruluşlarına teslimi, 31 Aralık 2025'e kadar katma değer vergisinden müstesna** olacak.

Bu kapsamda yapılan teslim ve hizmetler nedeniyle yüklenilen vergiler, vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan vergiden indirilecek. İndirim yoluyla telafi edilemeyen vergiler, Kanun hükmü uyarınca istisna kapsamında işlem yapan mükellefin talebi üzerine iade edilecek.

Serbest bölgelerde faaliyet gösteren kurumların, yurt içine yaptıkları satışlardan elde edilen kazançlara tanınan gelir ve kurumlar vergisi istisnası kaldırılıyor. Serbest bölgelerde üretim faaliyetinde bulunan mükellefler, sadece bu bölgelerde imal ettikleri ürünlerin yurt dışına satışından elde ettikleri kazançlar, gelir veya kurumlar vergisinden müstesna olacak. Düzenleme, **1 Ocak 2025'ten** itibaren elde edilen kazançlara uygulanacak.

Kısa vadeli sigorta kolları prim oranı yüzde 2,25 olarak belirleniyor

Teklifle, ulusal güvenlik kuruluşlarının ithal edeceği bazı malların yurt içi teslimi ve ithalatında oluşan ÖTV uygulaması farklılıkları gideriliyor.

Bazı tütün mamullerinden alınan asgari maktu vergi tutarının "**yüzde 20'sine kadar**" olan sınırlama kaldırılacak; birim ambalajda bulunan mamul için alınacak asgari maktu vergi tutarı kadar maktu vergi alınabilecek.

Kısa vadeli sigorta kolları prim oranı yüzde 2,25 olarak belirleniyor; bu oranı yüzde 1,5'e kadar indirmeye, yüzde 2,5'e kadar artırmaya Cumhurbaşkanına yetki veriliyor.

Düzenlemeyle, yaşlılık, malullük, ölüm aylığı ödenenlere ve hak sahiplerine dosya bazında 10 bin lira olarak öngörülen aylık asgari ödeme tutarı 12 bin 500 liraya yükseltiliyor.

Teklifle, 8 Eylül 1999 öncesinde sigortalı sayılanlardan, ilk defa yaşlılık veya emekli aylığı bağlananların, aynı iş yerinde sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya devam etmeleri halinde işverenlere sağlanan **5 puanlık sosyal güvenlik destek priminin Hazine tarafından ödenmesine ilişkin uygulama sonlandırılıyor.**

TBMM Başkanlığına sunulan vergi ve sosyal güvenlik alanına ilişkin düzenlemeler içeren Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda

değişikliğe gidiliyor.

Buna göre, malullük ve yaşlılık sigortasından ödenen aylıklar ve aylıklarla birlikte her ay itibarıyla yapılacak ödemeler kapsamında ortaya çıkan ödenek ihtiyacını karşılamak amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin ilgili tertibine 2024 yılında ödenek eklemeye Cumhurbaşkanı yetkili olacak.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yapılan değişikliğe göre, Türkiye'de kurulmuş olmaları şartıyla kurumlar vergisinden **istisna tutulanlardan taşınmazlara yatırım yapan fon ve ortaklıkların, ticari mal niteliğinde olanlar dahil sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançların yüzde 50'sinin, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar kar payı olarak dağıtılması** gerekecek.

Bu süre içerisinde belirtilen orana kadar karın ortaklara dağıtılmaması durumunda istisnadan faydalanılması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler zıya uğramış sayılacak. Bu hüküm, 1 Ocak 2025'ten itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

Elektronik ticaret pazar yerlerinde elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarının mal veya hizmetlerinin teminine yönelik sözleşme yapılmasına veya sipariş verilmesine imkan sağlayan aracı hizmet sağlayıcılarının ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının, ilgili hükümlere göre faaliyette bulunan hizmet sağlayıcılarına ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarına faaliyetleri dolayısıyla yaptıkları ödemeler vergi kesintisi kapsamına alınıyor.

Mal ve hizmet alımlarına ilişkin tam mükellef kurumlara, yapılan ödemeler üzerinden Cumhurbaşkanınca belirlenen sektör ve faaliyet konuları dikkate alınarak vergi tevkifatı yapılacak.

Vergi kesintisine konu ödemeleri faaliyet konuları ve ödeme türleri itibarıyla, vergi kesintisine konu mal ve hizmetleri ise faaliyet konuları, sektörler, iş grupları, iş türleri itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte sifıra kadar indirim ve kurumlar vergisi oranına kadar yükseltme konusunda Cumhurbaşkanı yetkili olacak.

Yurt İçi asgari kurumlar vergisi

Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun'a göre gerçekleştirilen projeler ile Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun hükümlerine göre kamu özel işbirliği modeli çerçevesinde yürütülen projelerde faaliyette bulunan kurumların kazançları üzerinden **yüzde 30 oranında** kurumlar vergisi hesaplanacak.

Düzenlenmeyle, bu kurumların münhasıran bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlara değil, tüm faaliyet kazançlarına bu oran uygulanacak. Hüküm, bu yasalara göre düzenlenen sözleşmelere doğrudan taraf olan kurumlar için geçerli olacak, taşeron sözleşmeleriyle alt yüklenicilerin bu kapsamda yürüttükleri faaliyetlerden elde ettikleri kazançlarında kurumlar vergisi oranına yönelik genel hükümler geçerli olacak.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen "**yurt içi asgari kurumlar vergisi**" başlıklı hükme göre, hesaplanan kurumlar vergisi, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının yüzde 10'undan az olamayacak. Bu hesaplamada tam mükellef kurumlardan elde edilen iştirak kazançları istisnası, emisyon primi kazanç istisnası, sahip olunan taşınmazlardan elde edilen kazançlar dışında yatırım fon ve ortaklıklarının istisna kazançları, risturn istisnası, finansal kiralama şirketleri ve varlık kiralama şirketleri ile yapılan "**sat, geri kirala**" işlemlerinden elde edilen kazançlara uygulanan istisna, **Türk Uluslararası Gemi Sicili'ne kayıtlı gemilerin işletilmesi ve devrinden elde edilen kazançlara uygulanan istisna ile girişim sermayesi fonu indirimi ve korumalı iş yeri indirimi dikkate alınmayacak**. Mikro ve küçük işletme tanımına giren kurumlar vergisi mükelleflerinin **teknoloji geliştirme bölgesi kazanç istisnası ile aynı işletmelerin AR-GE ve tasarım indirimleri** de hesaplamada kazançtan indirilecek.

Payları, Borsa İstanbul Pay Piyasası'nda ilk defa işlem görmek üzere en az yüzde 20 oranında halka arz edilen kurumlar, ihracat yapan kurumlar ile sanayi sicil belgesini haiz ve fiilen üretim faaliyetiyle iştigal eden kurumların münhasıran üretim faaliyetinden elde ettikleri kazançlarına uygulanan indirimler nedeniyle ödenmeyen verginin yanı sıra düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında alınan teşvik belgeleri kapsamındaki yatırıma katkı tutarları ile sınırlı olmak üzere mükelleflerin indirimli kurumlar vergisi uygulaması nedeniyle ödemedikleri kurumlar vergisi, asgari vergi hesaplaması nedeniyle ödenmesi gereken kurumlar vergisinden düşülecek.

İlk defa faaliyete başlayan kurumlar hakkında faaliyete başlanılan hesap döneminden itibaren 3 hesap dönemi boyunca bu hükümler uygulanmayacak. Bu düzenlemedeki indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancı ibaresi, hesap dönemi sonundaki ticari bilanço karına, kanunen kabul edilmeyen giderlerin eklenmesiyle bulunan tutarı ifade edecek.

Söz konusu oranı, sektörler, faaliyet konusu, iş kolları ya da üretim alanları itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte sifıra kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı, hükmün uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkili olacak.

Bu hükümler, **2025 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlara, özel hesap dönemine tabi olan kurumların ise 2025 takvim yılında başlayan özel hesap dönemi ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlarına uygulanmak üzere** yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

Yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi

Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yapılan değişikliğe göre, nihai ana işletmesinin konsolide finansal tablosundaki yıllık konsolide hasılatı, gelirin raporlandığı hesap döneminden önceki 4 hesap döneminin en az 2'sinde **750 milyon avro karşılığı Türk lirası** sınırını geçen çok uluslu işletme gruplarının bağlı işletmelerinin ilgili hesap dönemindeki kazançları, "**yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi**"ne tabi tutulacak. Hesap döneminin 12 aydan farklı olması durumunda, hesaplanan konsolide hasılatın bir yıla tamamlanmasıyla tespit edilen tutar, söz konusu hasılat sınırının tespitinde dikkate alınacak.

Bu hüküm **2024 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlara, özel hesap dönemine tabi olan kurumların ise 2024 takvim yılında başlayan özel hesap dönemi ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlarına uygulanmak üzere** yayımı tarihinde yürürlüğe girecek.

Yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi çerçevesinde Kanun'a bazı tanımlar ekleniyor, bu vergiden muaf olanlar ile bu vergiden istisna tutulan kazançlar belirleniyor.

Uluslararası deniz taşımacılığı faaliyetinden elde edilen kazançlar ile bu faaliyetle bağlantılı olarak gerçekleştirilen bazı faaliyetlerden elde edilen kazançlar yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinden istisna tutulacak.

Yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlara ilişkin giderler veya istisna kapsamındaki faaliyetlerden doğan zararlar, istisna dışı kazançlardan indirim konusu yapılamayacak.

Vergi yükünün tespitinde dikkate alınan düzeltilmiş kapsanan vergilerin hesaplanması hüküm altına alınıyor. Çok uluslu işletme grubunun ülkesel bazlı vergi yükü hesaplamasında, o ülkede bulunan bağlı işletmelerin hesaplanan düzeltilmiş kapsanan vergileri dikkate alınacak.

İlgili ülkenin mevzuatında kurumlar vergisi oranının asgari kurumlar vergisi oranı olan yüzde 15'in altında olması durumunda, Kabul Edilebilir Finansal Muhasebe Standartları'na göre hesaplanan ve ertelenmiş vergi varlığı hesaplarına alınan tutarlar, asgari kurumlar vergisi oranı uygulanarak yeniden hesaplanacak.

Kurumlar vergisinin uygulanmadığı ülkelerdeki işletmelere, zararların asgari kurumlar vergisi oranıyla çarpılması sonucu tespit edilen tutarları, sonraki hesap dönemlerindeki kapsanan vergilerde dikkate alabilme imkanı veriliyor.

Diğer hükümler

Teklifle, vergi yükünün ayrı hesaplanacağı işletme gruplarına, ek cari dönem asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi hesaplanacağı durumlara ve kapsanan vergilerin bağlı işletmeler arasındaki tahsisatına ilişkin düzenlemeler de hüküm altına alınıyor.

İşletme bazlı kazanç veya zarar, işletmelerin finansal muhasebe net kazanç veya zararına belirtilen düzeltmeler uygulanarak tespit edilecek.

Yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisine yönelik bir vergi güvenlik müessesesi oluşturuluyor. Bu kapsamda aynı grup içerisindeki bağlı işletmeler arasındaki finansman temini işlemlerinde, borç alan bağlı işletmenin bulunduğu ülkedeki vergi yükünün asgari kurumlar vergisi oranının altında olması, borç veren bağlı işletmenin bulunduğu ülkede ise vergi yükünün asgari kurumlar vergisi oranının üstünde olması veya grup içi finansman

nedeniyle oluşan faiz gelir ve giderleri dikkate alınmaksızın hesaplanan vergi yükünün asgari kurumlar vergisi oranının üstünde olması durumunda, borç alan bağlı işletme nezdinde katlanılacak ve işletme bazlı kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınacak faiz gideri, borç veren bağlı işletmenin gelir olarak dikkate aldığı tutarla sınırlı olacak.

Alacaktan vazgeçme nedeniyle bağlı işletmelerin kayıtlarında gelir olarak dikkate alınan tutarların hangi durumlarda işletme bazlı kazanç veya zararın tespitinde dikkate alınmayacağı; nitelikli ve nitelikli olmayan vergi kredilerinin vergi yükünün tespitinde yapılacak oranlamada nasıl dikkate alınacağı belirleniyor.

Teklifle, bağlı işletmeler arasında emsallere uygun olmayan işlemlerin nasıl düzeltileceği, ana merkez ve ona bağlı iş yeri arasındaki kazanç veya zararın veya vergi şeffaf işletmenin kazanç veya zararının tahsisine yönelik düzenlemeler hüküm altına alınıyor.

Yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi oranının tespitinde önem arz eden vergi yükünün hesaplanmasına yönelik hükümler düzenleniyor. Bu hükümleri uygulayan mükelleflerin, yerel ve küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisi oranını tespit edebilmesine imkan sağlanıyor.

Ek:

Vergi Kanunları ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

Ferdi Asım Hellaç

Mali Müşavir

YASAL UYARI : İnternet sitemizde yer alan yazıların tüm hakları saklıdır. Ancak yazar ve site kaynağının aktif linkine yer verilerek alıntı yapılabilir. YAZILAR AYNEN YAYIMLANAMAZ. Aksi yönde eylemler hakkında Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki tazminat ve ceza hükümlerinin uygulanması için hukuki süreçler başlatılacaktır.

Kaynak : <https://hellac.com/blogdetay/vergi-duzenlemelerini-iceren-kanun-teklifi-tbmm-baskanligina-sunuldu>

Erişim Tarihi : 02.05.2026